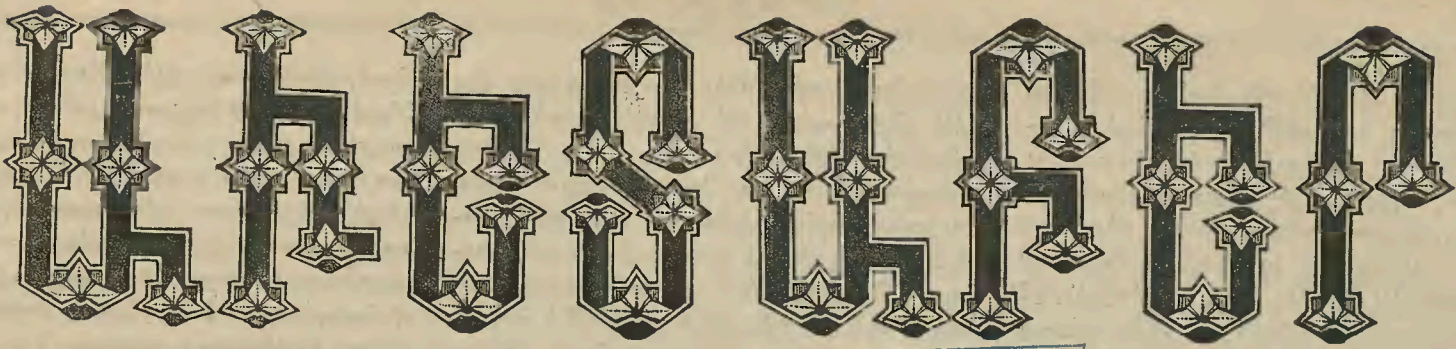

ՈՒՄՈՒՐ Ը ՏԻՆԻՅԷ,

ԻԼՄԻՅԷ, ՊԵՅԹԻՅԷ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻՅԷՅԷ ՏԱԻՐ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ՃԻԼՏ 34.

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19, 1891.

Ծ 51

ՄԵՎԱՏՏ Ը ՄԻՆՏԵՐԻՃԷ

	Սահիֆէ
Խելասը Մուշիկ Եկեղանէ Թարիք	404
Ինթիլաբը	404
Մեքթէպէրէ Մուսլիմէրի	402
Էլեքթրիկա Վէ Զեյա	403
Պեղտէ Պուլունայան Պեր Սէնաթ	403
Եարաբը Էթմէնի Պեր Եօլը	404
Մուհարրէրաթ	—
Մուխաթթէթ Վէ Մուվաֆֆադէթ	404
Ճէսարէթ Վէ Լիթլէթ	406
Շուլունաթ Ը Սէյասիյէ	407
Սարաֆէթ	408

ԱԻՏՏԱՐԵՐ. Հեր հաօրա ճումա երբէս կիւնիւն ցեղը օրուցուր:

Մեմալիքի Շահանգի վի տիյարը եմնեպիյի իջիւն սեմեպիյի պեր վեմնի վեղիւն 1 1/2, վի այրը այրը 3/4 Մեմալիյի, վի պիւր նուս-խեսի 30 փարա օրու, փօսրա իւնքիւրի քա-րաքըմը պիտ տիր:

Ղազիբայա տերն օրուցումազ իւրքի քաճի-րաք, վի ապօնէ Եազըյումազ վի փօսրայա պիտ մեփատու իջիւն մեքրուպ վի ազգէ իս-քանայօլտա Ամերիգան խանընտա Մր. Հ. Ս. Պարնըմ իսմիկն կեօնտերիյմիյի տիր:

Ամերիգան Միսիօնէրէրի Շիրքէթի Թարաֆընտա,

ՍԱՀԻԳ Ի ԻՍԹԱՆՊՈԼ, Ճ. Բ. ԿՐԻՆ

ՄԻՆԵԼԼԻՅ, Հ. Ս. ՊԱՐՆԸՄ

ԽԵՂԱՍԸ ՄՈՒՃԻՊ ԵԵԿԵԱՆԷ ԹԱՐԻԳ

Դիւնը Բէն-Էլ-Նամ զաղէթա խելա-սըն ֆիլան քիլիսէ եա մեղհէպտէ օրու պ տիկէրէլտէ օրմատըրը մէսէլէսինտէն պահս էթաիլի սըրատա պեր վեմնի ա-թի խտարէ ի լիսան էտիյօր. «Խելասը ֆիլան քիլիսէ եա մեղհէպտէ րապթ վէ անըն խարիճնտէ պուլունանըրը հէ-լաքա հիւքմ էթմէք զայէթլէ մէնֆուր պիւր թալիմ օրու, պու վեմնիէ ատէմ-լէրին եքթաիլէրինտէն թէֆրիգ էտիլ-մէսի Ալլահա տահա եազըն կէլմէլէրինտէ սէպէպ օրմաղ: Պէրէքէթ վէրսին քի հէր քէս շիմտի սէմայա կէօթիւրէն պիւրտէն զիյատէ Եօլար օլտըրընը վէ պու Եօլ-լարն ուճը անճադ Բօմատա եա Երու-սաղէմտէ օրմատըրը անլամաղա պաշ-լամըլար տըր: Հէր նէրէտէ էվլատ Ուլլահ վար խէ, օրատա Ալլահն փէ-տէրլիլի նիւմայան օլտը: Ալլահ քէնտի փէտէրլիլի կէլատընը թէտիպ սուրէ-թիլլէ իզհար էտէ պիլիլ իսէ տէ, էվ-լատընը թալիմ ու թէրպիլէսի քէմա-լէ տօղրու իլէրիլէր: Պէն ի պէշէրին

պիւր գըմընա միւնթէլապ վէ տիկէր գըմընա մէրտուտ նազարըլա պազը-լամաղ: Հիւ պիւր քիլիսէ եա հիւ պիւր քիլիսէ հայաթը էպէտիլլէր քէնտինտէ միւնհասը գըլամաղ:»

Էլէր րէֆիգիլիպ պալատէ տէրմիյան օլունան միւթալաթը իլէ հիւ պիւր քի-լիսէն հայաթը էպէտիլլէր քէնտինտէ հասը էտէմէլ իտիլինի իսպաթ էթմէք իսթէր իսէ, անա տէլէմէլիպ Եօլ: Փազաթ էլէր Ալլահն Գուլուսընա ի-նանմագտան պաշա պիւր թարիգլէ սէմայա կիտիլէ պիլիլ տէմէք իսթէյօր իսէ, ինճիլին պու վեմնիէ թէֆաիլ օ-լունանտընա գարըն քէմալը շիտաթլէ իթիլաղ էտէրիլ: Ինճիլ հէր մալու-գըն խելաս պուլաճաղընը պիլլէնտ ա-վաղլէ իլան էթմէքտէ իսէ տէ, Ալլա-հն Գուլուսընա օլան իմանա իսթիլնա-տէն խելաս պուլաճաղընը պիւր շարթը միւթլաղ հայլինտէ տէրմիյան էթմէքտէ տիր: Չիրա էլէր հազիպաթ պուլունան իպարէթ օլմասա, Պէտրոս րէսուլըն «Պաշա պիւր զաթտա խելաս Եօլ տըր: չիւնքի սէմա ալթընտա, նաս արատըն-տա վէրիլէն պաշա պիւր իսմ Եօլ տըր քի անընլէ խելաս պուլա պիլլէլիմ,» տէմէսի նէյէ Եարար: Ատէմէրի թէֆ-րիգ էթմէյէ հաճէթ Եօլ տըր, զիրա հէր քէս քէնտի իրատէ ի ճիւղիլէսիլլէ Գրիստոսը գապուլ էտէրէք խելաս պու-լուր, վէ րէտտ էտէրէք հէլաք օլտը: Գրիստոս «Իման էտիպ վաֆիլիլ օլու-նան խելաս պուլաճաղ վէ իման էթմէ-յէն ալէյիլին հիւքմ օլունաճաղ տըր,» տէմէսիլլէ իշպու խաթթը ինդիսամը քէնտիլի չէքմիլ տիր: Իթիլաթըմը-ճա, պու պէթ իլէ չէքիլլէն խաթթը ինդիսամըն հէր միլլէթ վէ հէր զէ-մանա շիւմուլի վար տըր: Եանի, Գրիս-տոս իման էթմէյէն քիմ օլտը իսէ օլտուն, հէլաքա հիւքմ օլունմըն տըր: Իշթէ Ինճիլին թալիմի պուլունան իպա-րէթ տիր:

Բէֆիլիլիպ պալատէ «Թալիմ ու թէրպիլլէ» իֆատէսինի նէ մէլաթ գուլ-լանտըրընը պիլլէմէլիլ: Ինտանըն կիւ-նահնա վէ ատալէթ Ուլլահն մէթա-

լիպինէ էն զիյատէ վազըֆ օլան Զաթ «Եէնիտէն տօղմանըլ լաղըմ տըր» տէ-միլ օլուպ, խելաս թալիմ ու թէրպիլլէն տէլիլ, թէճէտաիլտի գալպէ միւթէ-վազըֆ տըր: Գօրգարըլ քի իրիսթի-յան անըլան պազը քիմանլէրին թէճէտ-տաիլ գալպ թալիմի հազգընտաքի էֆքեարը փէք նազիա տիր:

ԻԹԻՅԱՐԼԳ

Վազթըլա պիւր ատէմ միւսինն պիւր զա-թա «Գալ Եազընտա սընըլ» տէլիւ սօրտը-ղընտա միւսմիլլէյ «Սէքսէնիլ էյի թարա-ֆընտա իմ» տէլիւ ճէվապ վէրիպ, տիկէրի «Սէքսէնի կէլմիլիլիլ տէլիւ զանն էտէր իտիմ» տէտիլլիտէ միւսինն զաթ «Էվլէթ սէքսէնի կէլմիլիլ վէ էյի թարաֆընտա իմ, զիրա շիմտի իսթիլաթը էպէտիլլէ պանա տահա Եազըն տըր,» տէտի:

Տօթլարընտան պիւրինն Պատ. Տր. Բի-ղէ «Սալարըն փէք չապուգ աղարտը» տէ-մէսինէ միւսմիլլէյ պէր վէմնի ալթի ճէ-վապ վէրմիլ տիր: «Պիւր նէվ ուֆազ չիլէք վար քի, գար իլէ գըրաղու իլինտէ պէօյիւր, Փազաթ գըլըն կէլմէք վէ Եազըն կէլմէք իւրէ օլտըրընը պէյան էթմէսինտէն տօ-լայը պիլ իշպու գար չիլէյիլի կէօրէրէք մէսրուր օլուրուլ: Կէլլէյիլտէ տօսթլա-րըմտան պիւրի տալի սալարըմըն աղար-մըլ օլտըրընը պանա իսթար էյէտի իսէ տէ, պու վազիլլէ էտիլլէք պիւր իտուու-տէլիլ տիր, զիրա սալարըմըն աղարմաղ պէնիմ իլիւն գըլըն աղ վազթտան կէլէ-ճէլիլի վէ էպէտիլ Եազըն կէլլէմէլիլի կէօս-թէրիլ:»

Միւթէվաղը պիւր իրիսթիլանա «Գօրգա-րըմ քի մէզարա Եազըլմըլսըն» տէլիլիլլէ-տէ, մէրգուլ «Գօրգալ մըսըն, պէն մէզա-րա Եազըլմաղտա իտիլիլի պիլիլ իսթմ տէ, Ալլահն ինայէթիլլէ գօրգամա, իլլա իւմիտ էտէրիլ,» տէլիւ ճէվապ վէրմիլ տիր:

Պօղոս րէսուլ միւսինն իտիլլէ տէ, իթի-գատըլ օլմատըլը էճլտէն «Իմէ իման էթ-տիլիլի պիլիլիլ, վէ էմանէթիլի օլ կիւնէ գատար հըֆա գատիր իտիլլէն իթիլաթ էտէրիլ,» քէզա «Արթըլ պէնիմ իլիւն սա-լան թաճը հազըր տըր» տէլլէ պիլլիլ տիր:

Փազաթ պիւր ատէմ սինն ի չէլսուլէթ-տէ մէսուտ օլա պիլմէք իլիւն իսթիլար օլ-տըրընը քէմալը մէմուլիլլէ գապուլ էթմէլի տիր: Իսթիլարըլ վար քի կէնճ կէօրիւմէք իլիւն սալարընը վէ Եիւղլէրի-նի պօյարըլ, վէ հալլէրինտէն մէմուլն տէ-յիլ տիրլէր: Իսթիլար իքէն կէնճ կէօրիւն-մէյէ չալըլմաղ Եանըլ պիւր թարիգտէ պու-

լուծումագ արը քի, ինսան եանլը մեպէքէ սալիք օլարագ ստատէթ ու թէսէլլի պուլ-լամադ: Սիննի չէյիսուէթտէ մէսուտ ու մէսուր ուլա պիւմէք իչիւն Ալլահն թամմ սի-զին հագգընըղտա թաեին էյլէտիլի մէսէքտէ պուլուոնտըղընըղա վէ օլ մէսէքէ մախսուս պէրէքեաթը թէմէթթիւ էթմէքտէ իտիյինիդէ էմին օլմալըսընըղ: Սիդին չօգ տէֆա մէյուն օլմանըղա սէպէպ իսթիյարըղտա կէնճիլէ մախսուս գուլվիլէթ ու հիւսնի արամանըղ տըր քի, չայէտ պուլ արդունըղա նալի օլ-սա իտինիդ, հագգընըղտա պէրէքէթտէն ի-սէ լանէթի մուճիպ օլաճագ իտի:

ՄԵՔԹԵԱՅԱՅԻՆ ՄՈՒԱԼԼԻՄԼԵՐԻ
[Պէնտ ի մախսուս]

6.

Պիր խոճանըն թէտրիս էթտիլի իւմէ վու-գուլը թամմ քէսպ էթմիլ վէ էմր ի թէտ-րիսէ միւսթաիտ օլմասը լաղըմ կէլտիլինի կէչէն հաթթաքի պէնտիմիդտէ տէրմիյան էյլէմիլ իտիք:

Սալիսէն, խոճա չօճուղարը իտարէ էթ-մէք իգթիտարը իւն մուլթապը օլմալը տըր: Նուֆուղ ու հիւքիւմէթ օլմագըղըն հիչ պիր թէչքիւլաթ ը ինսանիլէ մուլաֆֆագ օլմամա: Միլթէթիլի իտարէ էտէն պիր հիւ-քիւմէթ օլմասա հիչ պիր քիմսէնին ճան վէ էմիլը էմին ու սալիմ օլմամա, խանէ խաղընը իտարէ էտէն պիր հիւքիւմէթ օլ-մասա չօճուղար ֆէսատա վարըրլար վէ քէղա մէքթէպլէրի իտարէ էտէն պիր հիւ-քիւմէթ օլմասա չալիրտանըն սուրէթ ի նաֆիտա թահսիլ ի իւլում էթմէլէրի դա-պիլ օլմամա: Մէքթէպլէր իտարէսինին թէ-մին ի հիւսն ի ճէրէյանը իչիւն հիւքիւմէթ ինթիմալէն միլլէթլէրէ օլաղընտան զիյա-տէ մուլթապի տիր: Հէր հանկի պիր միլ-լէթէ մէնսուպ էֆրատըն զըսմ լաղէմի նէ սիրգաթա վէ նէ տէ գաթլէ իրթիքեապ է-տէրլէր: Սիրգաթ վէ գաթլ իսէ սուլ ու ասալիչին իսլալընը մուճիպ իքի պալըճա սէպէպլէր տիր: Ինսանտա քէնտի նամ ու չանընը լէքէտար էթմէմէյէ թապիլի պիր արդու մէվճուտ իտիյինտէն, պիր միլլէթի թէչքիլ էտէն էֆրատըն զըսմ լաղէմի նա-լայըգ աթլար ու հարաքեաթտա պուլուոն-մագտան սագընըրլար: Պու կիպի էրպալը նամուս գէվաթ քէնտի իչիլէրիլէ մէչըղ օլաղըլարը էճուտէն, հաթթա հիւքիւմէթին մէվճուտիլէթի խաթըլարընա վարիտ օլմագ: Յագաթ պա խուսուս չալիրտանըն չօճուղ-լարտան միւրէքքէպ օլան մէքեաթիպ ի ա-տիլէտէ պիր նուֆուղըն հիւքմ սիւրմէսի զարուրիյաթտան տըր: Պագը չօճուղար էվտէ թէրպիլէ կէօրմէտիքլէրի վէ անըն նէթիճէսի օլարագ ալա պիլտիքլէրինէ կիթ-մէյէ ալըճըլ օլաղըլարը էճուտէն, մէքթէպ իտարէսի անլէրէ պաիս ի սըղլէթ տիր: Պէօյլէլէր էր հա կէճ պիր եարամաղըղտա պուլուոնտարագ խոճա իլէ պողընչուրլար: Պագը չօճուղար տախի թէնպլէ օլաղըլարը էճուտէն ինպար էտիլմէքսիլին տէրս էօյրէն-մէվլէր: Պուլարտան մատա, չօճուղար թապլէն օյունա միւլթագ իտիքլէրինտէն, էկէր զապլթ օլունմաղլար իսէ րէղալէթէ չըգընըրլար: Մէքթէպլէրին աչվալընա պա թէճըրպէ վաղըֆ օլանլար պու կիպի եարա-մաղըղըն քեաթիլէ ի չօճուղարանէ գատար սիւրաթլա սիւրաթլէթ էթտիլինի պիլիլէր: Պիր չալիրտ արգատաչլարընը կիլիւպ ալաղլարընը կէրէ սիւրթտիւքլէրինի վէ էօքսիւրտիւքլէրինի կէօրտիւքտէ քէնտիսի տախի անլէրէ ույար վէ պէօյլէճէ պու հալ

պողմաճա էօքսիւրիւլիւ եա զըղաճուգ իւ-լէթի կիպի պիլիւմէ մէքթէպ չալիրտա-նընա սիւրաթլէթ էտէր:

Յագաթ չօճուղար եարամաղըղտա մէյալ պուլուոնմալարըլէ պէրապէր, սուրէթ ի ա-գիլէ վէ սապիթէտէ իտարէ էտէն պիր խո-ճայա իթաաթ էթմէյէ չապուգ ալընըրլար: Շալիրտան քէնտիլէրինի սուրէթ ի հաթիյ-մանէտէ իտարէ էտէն պիր խոճայը թէճա-վուղաթաա պուլուոնտըղլարընտա աթլ էտէն կէվլէք խոճատան զիյատէ սէվլէրէր: Պիր խոճանըն սուրէթ ի սապիթէտէ իտարէ էթ-մէքլէ պէրապէր չալիրտիլէրինի սէվլէսի միւլթիլի տիր: Պիր սէնէ իճրա ի թէտրի-սաթընտա պուլուոնտըղըմըղ պիր լէյլի մէք-թէպլին միւլթիլի պու պապտէ պիր նիւ-մուտէ ի իմթիսալ օլմաղա սէղալար իտի: Միւմաիլէյին չալիրտան հագգընտաքի մու-հապլէթի օլ գատար աղիմ իտի քի անլէր քէնտիսինի «պապա» թէսմիլէ էտէրլէր վէ ֆագաթ մէքթէպտէ վուգու պուլան հէր չէյէ վագըֆ իտիյինտէն, անըն հագգընտա «Պապայը ալտատամայըղ» տէրլէր իտի:

Մէքթէպ սուրէթ ի պիլթարաֆանէտէ ի-տարէ օլունմալը տըր: Չօճուղարըն քեաթ-ֆէսի ալին տէրէճէ ճալիպ օլմատըղլարըն-տան, խոճա պաղըլարընը տիկէրլէրտէն զի-յատէ սէվլէմէք էտէմէլ: Պա խուսուս քի չալիրտիլէրի արատընտա պուլուոնտան քէսկին ֆիքըլի չօճուղարը տահա զիյատէ սէվլէր, զիրա աղըլ պիր չօճուղա տէրս վէրմէք մահղուղիլէթ տիր: Պու կիպի պիր չօճուգ ֆարսալ ֆարսալ գաթ էյլէտիլի մէսաֆէ ի թէրագիլ իլէ խոճասընըն չանընը ալթը-րըր: Վէ լաքին պիր խոճա հէր հանկի պիր սէպէպլէ մէսինի ալին գապահաթտա պու-լունտան իքի չօճուղըն պիրինի թէտիպ վէ տիկէրինէ գապահաթընը ալթ էտէր իսէ, տիւլարը միւլթաթ օլան չալիրտ հագգ-սըղըղա գուրպան կիթմիլ տէյիւ հիսս է-տէր: Պէօյլէճէ խոճասընըն հագգընըղըն-տան տուլըն հիսս էթտիլի հիտտէթ գապա-հաթընը թագալի էտէն վիճտան սէտապընը պողար վէ չալիրտ պու կիպի հագգընը պիր խոճանըն գանուոնըն թէճալուղ էթմէքլէ մէտնէ չայան պիր մուամէլէտէ պուլուոնտը-ղընտ գանաաթ քէսպ էտէր:

Մէքթէպլէր սուրէթ ի չէտիտէ վէ վահ-չիյանէտէ իտարէ օլունմամալը տըր: Էվլէլ զէմանտա մէքթէպլէրի իտարէ էթմէյին կէք թարղը չօճուղարը դօրգուլմագ վէ խոճանըն վաղիֆէսի չօճուղա տայագ իլէ իւմ էօյրէթմէք տիր զանն օլունուր իտի: Պունտան 40-50 սէնէ էվլէլ մէմալիք չար-գիլէտէ ֆալապա վէ մէմալիք ի դարպիլէտէ տէյնէք եա ճէտլէլ հէր մէքթէպլին էտէ-վաթ ը դարուրիլէսինտէն ատտ օլունուր իտի: Չօճուղըղըմըղտա խոճալարըմըղտան պիրի եագընանէսինտէ պիրի պէօյիւք վէ տիկէրի քիւլիւք օլմագ իւղըլէ իքի ճէտլէլ սաղլայարագ, պիր չօճուղըն տէրսինէ չա-լընմաղըղընը եախստ եարամաղըղտա պու-լունտըղընը կէօրտիւքտէ ճէտլէլէրտէն պիրինի անա աթար, վէ չօճուգ տէյնէյի կէթիլտիքտէ ալուճընա վուրուր իտի: Հէլէ պագը խոճալար կէնի կէնի ճէղա թա-րիլէրի ինտաս էթմէք պապընտա վէք ֆէ-թին պուլուոնմըլար տըր: Վալիտէմիլին նագլինճէ, վաղթըյա պիր խոճա չօճուղ-լարտան պիրինի եալըն ալագ վէ պիր ալագ իւղէրինտէ տուրտուրաղ, տիկէր ալա-ղընը կէրէ տէյտիլմէմէսի իչիւն ալթընա աղըլ աչըգ պիր չաղը գօմուչ տըր: Օլ զէ-մանլարտա աթ չալմագ վէ սալի անա միւ-

մասիլ ճիւհալար իչիւն ատէմ ասըլտըղը էճուտէն, մէքթէպլէրտէ չօճուղարըն պու-սուրէթլէ թէտիպ օլունմաթ իճալ ը հալտէն օլա պիլիլ իտի: Յագաթ զէմանէմիդտէ պու-կիպի ճէղալարա պիհագըն պարպարըղ նագարըյա պաղըլըր: Մէքթէպլէրտէ չօճուղ-լարը տէօյմէք լաղըմ կէլիպ կէլմէտիլի մէսէլէ-սի հագգընտա թէճըրպէքեաթ խոճալար պէյ-նինտէ իթթիֆագ ը էֆքեաթ կօգ տըր: Էֆ-քեաթ ը աճիղանէմիդէ կէօրէ, խոճա քէն-տինի իտարէ էթմէյէ մուգթէտիլ պիր քիւմ-սէ իսէ, պաղէն սօն չարէ օլարագ չալիր-տինի տէօյմէսի ֆաիտէտէն խալի տէյիլ տիր: Ամէրիգատա խոճալըգ էթտիլիմիդ էս-նատէ անճագ պիր չօճուգ տէօյմիւչ իլ, վէ լաքին պէլքի օ սըրատա տախի մագսէտի-միդէ ալսէր պիր կօլ իլէ էրէ պիլիլ իտիք: խոճալարտան նիլէլէրի վէք հիտտէթլի օլ-տըղլարըն էճուտէն, հատտէն զիյատէ տէօյէր-լէր: Պագը պէօյիւք մէքթէպլէրտէ չալիրտ-լէրի տէօյմէք սէլանիլէթի մէքթէպլին միւ-տիրինէ րաճի օլուպ, խոճալար գապահաթ էտէնի թարղը ախէր իլէ թէտիպ էտէրլէր, ֆագաթ իսլահ գապուլ էթմէլ իտիլինի կէօր-տիւքլէրինտէ էլինէ պիր փուսուլա վէրէքէ միւտիլէ կէօնտէրիլէր: Միւտիլ տախի միւ-նասիպ կէօրտիւքտէ օլ չօճուղը տէօյէր: խո-ճալարըն չօճուղարը պէօյլէ տախի միւտի-լէ կէօնտէրմէքտէն չէքինէճէքլէրի տէրքեաթ տըր, զիրա պու վէճիլէ քէնտիլէրին չօճուղա-րը իտարէյէ մուգթէտիլ օլմատըղլարընը իս-պաթ էթմիլ օլուրլար: Շիւպիսիլ հէր կիւն տէյնէք գուլանան պիր խոճա քեաթիլ պիր խոճա տէյիլ տիր: Պագը խոճալարըն պու-պապտէ հատտ ը իթիտալը թէճալուղ էթ-մէլէրինէ նագարէն, պագը մէքթէպ հէլէթ ի միւտիլանընը տայաղը մէն էթմէլէրինէ հագգ վէրմէյէ մէճուր իլ, Պու ճիւմէլ իլէ պէրապէր, պագը չօճուղարա տայագտան պալագա պիր չարէ քեաթ էթմէտիլինտէն, տէյնէյին խաթիմալընա մէճուրլէյէթ հասըլ օլուր: Յագաթ էկէր խոճա չալիրտիլէրի տէօյ-մէք սէլանիլէթինի հալղ տէյիլ իսէ, նատիլ իւլ վուգու գապահաթլար գուճուրընտա մահքիւմ օլան չալիրտ մէքթէպտէն թարտ օլունմալը տըր:

Մէքթէպ սուրէթ ի հասնէտէ իտարէ օ-լունա պիլմէք իչիւն սէս վէ կիւրիւլթիւ օլմամալը տըր: Շալիրտիլէրինի տախիա կիւքսէք սէս իլէ թագալի, վէ իթաաթըղ պուլուոնտըղլարընտա տէօյմէյէ թէնտիլ է-տէն պիր խոճա մէքթէպ իտարէսինէ մուգ-թէտիլ օլմատըղընը կէօթթէրիլ: Միւթթէ-հիտէ ի Ամէրիգատա Մասաչուսէյ էյալէ-թիլտէ վագը պիր պէօյիւք մէքթէպլին միւ-տիրի չալիրտանըն էլինտէքի գուրչուն գա-լէմ իլէ իտարէ էթմէք չէօհրէթլիլէ մարուֆ օլմուչ իտի: Միւմաիլէյ սալօնտա վուգու պուլան հէր չէյէ վագըֆ օլմաղին, պիր չա-լիրտին եարամաղըղ էթտիլինին ֆարըղնա վարտըղտա գուրչուն գալէմիլլէ մասպա թըղթըգ էտիպ կիւղիւնէ պագարագ չա-լիրտի թարիլ ի ինթիգամա կէթիլիլ իտի: Իչթէ խոճալար չալիրտիլէրինի սուրէթ ի միւլէսսիլէտէ իտարէ էտէ պիլմէք իչիւն պու կիպի պիր նուֆուղա մալիք պուլուոն-մալը տըրլար: Մէքթէպ սաքին վէ էկէր իքի իւլ սաաթտա պիր տէֆա պէչ օն տաղիլա թէնէֆիլէս էտիլիլ իսէ, չալիրտիլէրի ուս-լու վէ սաքին օթուրթմագ միւլքիլ պիր չէյ տէյիլ տիր:

Մէքթէպլէր իտարէսինին թէմին ի հիւսնի ճէրէյանը պաղընտա միւսթամէլ պիր ու-

սուր տահա վար քի պիղծե ուսուցիչ մեղ-
քիւրէնին խառնեթախիլի տէրքեար տըր:
Պու ճիւղէ իւն պէրապէր, խալը ագիւ վէ
միւճէրրէպ միւրէպիւրէր պու պապտէ պիղ-
տէն ֆարգը տիւնիւնիւրէր: Պիպիւր զան-
նըմըգա, ուսուցիչ մեղքիւրէ չօճուղարը
հալան սէօյլէմէք իղլապընա տիւնիւրմէքտէ
տիւր: Մէսէլա, պաղը մէքթէպլէրտէ չօճուղ-
լարըն հէքաիկէրիլէ լաղըրտը էտիպ էթմէ-
տիւրէրինի վէ խիւաֆ ը դանուհ հարէքէթ-
տէ պուլուհուպ պուլուհումաղարընը թահ-
գիւ իշիւն հէր աղչամ չօճուղարտան իս-
թիւղաճ հալ էտիւր: Շահիրալէր միւստ-
տէթ ի թէտրիսիլէ նիհայէթիւնտէ ատապ ու
ախլաղ իշիւն դաղանաճաղարը նօմէրօնըն
հէր կիւն վէրէճէքլէրի ճէվապա մէնուլթ օ-
լաճաղընը վէ պու պապտէ թանղիւմ օլու-
նան թիւօրթըն վալիտէնլէրինէ կէօնտէրի-
լէճէրինի պիւրիքլէրինտէն հալան սէօյլէմէք
իղլապընա տիւնիւրէր: Հէր աղչամ հալան
սէօյլէմէքլէ վիճառնալարը սէրթլէնէրէք հա-
լանճըրը քէնտիւրիւնէ խույ օլուր: Չօգ
տէֆա չախիրալէրին իշպու իսթիլարի ճէ-
վապալարընա միւսթէնիտէն թանղիւմ օլու-
նան թիւօրթըն չախիրալէրին նէ դառար
սուհուլէթլէ հալան սէօյլէն պիւրիքլէրինի
կէօնտէրմէքտէն մատա պիւր չէյէ հարա-
մաղար:

ԵԼԵԹԹԻԳՈՒ ՎԷ ԶԻՅԱ

Երեսնամիւրէրին մասալ քիթապարընըն
պէյանաթընա նաղարէն, Պրօմէթէօն աթէշի
մապուտարըն անը հասէպլէրինտէն նաշի
սաղլամըլ օլուղլարը մահալտէն, հանի
կէօքտէն չալմըլ տըր: Աճէպա Պրօմէթէօն
քիւմ տիւր: չիւպէն հօգ քի պէօյիւք պիւր
քիւաշիֆ, դապլ էթ թարիսի պիւր ասըն ի-
տիւնը տըր: Էլէքթրիկա զիյասը լամպա-
լարը զէմանէմիղտէ պիղլիմ նէ տէրէճէ հայ-
րէթ վէ թէաճճիւպլիսիլի մուճիպ օլույօր
իսէ, միւսալիլէնի իճապէրտէսի օլան ա-
թէլ տախի օ զէման ատէմլէրինի օ տէ-
րէճէ թէաճճիւպ վէ հայրէթլէրինի մուճիպ
օլմուշ օլա պիւր: Իշպու աճաիպաթ նէ
վէճէլէ մէյոտանա կէթիւրիւմի տիւր: Հաթ-
թա չախի ի մէշիւր Հօմէրին զէմանընտա
պիւլէ մուլար նուր ը նիմէթ ատա օլու-
նուրար, վէ իթաղայա՝ էճառտընըն սէրայ
վէ մէքէնլէրինէ ալտէթ էտէն Օլիս ըն-
ֆիղլէրինի չէրապլէ միւլէմմա հիւղլէ-
րինի հօնղա վէ չըրալարըն չալի ու ըլը-
ղընտա քէշֆ ու մուպէնէ էլէմիշ տիւր:
Շաշալը չէօյլէրտէն միւլէնէքլի պիւր
զիյա աղընտըն իշլէրինտէ էլէքթրիկա
զիյասը լամպալար պուլուհան ֆէվգ էլ ատէ
կիւղէլ չիէքլէրտէն չըգըպ, պիւլուրլարըն
ֆաշէթալարը, ալիսէլէր, ալթուն չէրշիլէ-
լէր, մէրմէր սանէմլէր վէ չիսիտէն մամուլ
հէքէլէր իւղէրինէ տիւնիւրէր, վէ անլէ-
րին հէթիսիսի նուրլարա զարգ էտէրէր:
Պիղ էլէքթրիկա ասընտա հաշալօրըլ, է-
լէքթրիկա, Իշպու քէլիմէ պիղլի ինաթէ է-
տէն աճաիպաթըն սըրընը, իւլում ու ֆիւ-
նունըն պիղլէ վէրէճէլի հէնի գուլվէթլէրին
պիւր ըրալարըն, վէ ինսանըն թապիաթա
իճրա ի նուֆուղ էթմէք վէ անլալ ը հայա-
թընը տահա ալա վէ ճաղիպ չէքլէրէ դօ-
մաղ պապընտա քէնտիւրինէ վէրիլէն հէնի
պիւր մէղուհիլէթի կէօղլիմիւղ էօնիւնէ
կէթիւրիւր: Աճէպա կիւնէլ կիպի կէօգ դա-
մաշտընա վէ չիմէք կիպի չազան իշպու
զայր ի մուպէն վէ մուլապէլ ճէվէրի
նէ վէճէլէ մէյոտանա կէթիւրիւրըլ: Անըն
ապ ու էսապը խոսսիլէթ վէ մահիլէթի դա-

տար անլալըմաղ: Իքի մատտէնին հալընըլ
պիւրի պիւրլէրինէ տօղանալարընտան, իքի
հիսմին պիւրի պիւրլէրինէ սիւրթիւնիւնի-
տէն, (Իշպու ճիւղէրին ճամ կիպի սէրթ հա-
լատ սու կիպի սէյալ պիւր մատտէ օլմա-
սընտա պիւր պէս հօգ տըր) պիւր թաղըմ
մատտէնի պիւլուրլարը ըսթմաղտան, պիւր
ճամ տարիւնին տիկէր պիւր ճամ տարիւ
իւղէրինտէ չէվիւրիլիպ տէօնտէրիւմիւնտէն
էլէքթրիկա հասըլ օլուր: Քիւրէ ի արղըն
հէր հէրինտէ, հալատա, աթէշտէ, սուտա
իշպու նամալիւմ գուլվէթին մէվճուտիլէ-
թի ասալը կէօրիւլիւր: Իշպու գուլվէթի
հաշալան հալատ թէնէֆֆիւս էտէն ճէմի ի
նէսնէլէրին մէնապ վէ մէնշէլ վէ հայաթ,
գուլվէթ վէ թէսիւրէ մալիք պուլուհան հէր
չէյին սօն սօնուհտա մէրճիլ օլաճաղ քիւ-
րէ ի արղըն վիւճուտընտա զայպ օլմաղ
իւղլէ դահիր օլուր: Էլէքթրիկա ումուր ը
սընալիլ վէ թէնիլիլիլ իշիւն քիւճա՝ մա-
քիւնալարը վասթալարընէ հուսուլէ կէթի-
րիւր: Իշպու աճաիպ մաքիւնալարտա ճա-
րի օլան դաիտէ ի էսալիլ չու տըր քի,
իւղէրինտէ տէմիւր թէլ սարըլ մասուրա-
լար գուլվէթի մըգնաթըն ալէթլէրինէ կէ-
շիւրիւմիլ օլարաղ պիւր տիւղլիլ տէօնտէրի-
լիւրէր: Մէղքիւր տէմիւր թէլ մասուրալարը
հէր նէ զէման մըգնաթըն ալէթլիլիլ գուլվէթ-
լարընա հաղաշտըրըլը հալատ անլէրտէն
ուղաղաշտըրըլըլար իսէ, թէլտէ պիւր է-
լէքթրիկա ճէրէյանը հասըլ օլուր: Մըգնա-
թընա կէշիւրիւմիլ պիւր տէմիւր թէլ մասու-
րալարըն չէվիւրիւք, սալի պիւր մանի օլմասա
իտի, վէք էլէնէնէլի պիւր չօճուղ օլուհա-
ղը օլուր, վէ էլէքթրիկա՝ ֆասըլէսիլ պիւր
ճէրէյան ը էլէքթրիկի իւն զայթ ուճուղ
սուրէթտէ մէյոտանա կէթիւրիլ պիւր իտի:
Պաղաթ թէլ մասուրալարընտա էլէքթրիկա
ճէրէյանընտա արթմասըլէ պէրապէր տէմիւր
մըգնաթըն ալէթլիլիլ տէքի գուլվէ ի մըգնա-
թընիլ իւն թէլտէքի էլէքթրիկա արալըն-
տա պիւր զըտալիլէթ հասըլ օլմաղտա տըր:
Տէմիւր թէլ մասուրալարըն իւսթիւնտէն կէ-
միլէ չապալար իսէ տէ, անըն կէ-
շէ պիւրիւմիլ իշիւն հասըլ օլան էլէքթրիկա
նիսպլէթինտէ պիւր գուլվէթին վիւճուտը
իղլիկա էտէր: Իշպու գուլվէթի մաթլուպէ
մուհարիւր ալէթլէր, չարիս, էլէտէյիւմիւնի,
սու տօղալը վէ հալատ սալի պիւր հօլ իւն
հուսուլէ կէթիւրիւքտէ տիւր: Պիւր չէնի
հալատ պիւր չէնի մալիւմ պիւր սէմթիւնի
թէնիլիլէ մալսուսա պիւր մէրքէլտէ գուլ-
վէթին տօղուտան տօղուտա պիւր չէքլտէն
տիկէր պիւր չէքլէ թէնալիլիլ էթմէսիւնի
հէթ թէրթիկալարըն կէօրէ պիւրիւրիլ: Մա-
տէն քէօմիւրիւնիւն համապըլէ հասըլ օ-
լան հէրալէթ՝ սուլը պուլսարա թանլիլ է-
տիպ պուլսարա էլաթիլիլէթ վէրիւր: Իշ-
պու էլաթիլիլէթ թըպըլ ատէմլէր հալատ
պարկիւրէր չարիւրըն չէվիւրիւքլէր կիպի
մաքիւնալ տէվր ու հարէքէթ էթտիւրիւր:
տահա տօղուտա իշ կէօրիւր, վէ իշպու է-
մէք թէլ մասուրալարըն տէօնտէրմէյէ գուլ-
լանըլտըլընտա էլէքթրիկա հասըլ, հալատ
էլէքթրիկալա թէնալիլիլ էտէր: Մէղքիւր
մուսալէթլէրին հէթ թէրթիկալարըն չէվ-
րիլիլ էլէքթրիկա թաալար իշիւրիւք ի-
շիւն հէրալէթէ հալատ չարիս վէ մաքիւնա
իշլէթմէք իւղլէ գուլվէթէ թանլիլ օլուհա
պիւրիւր: Էլէքթրիկալանըն թաթալիլ օլուհա-
ղը մատտէլէր հիսապըլ տըր, զիւրա էլէք-
թրիկա, հէրալէթ, զիյա, պուլսար, վէ ա-
նասըլըն քիմէվիլ թէրթիկալէրի ճիւղէթէն
պիւրիպիւրլէրինէ ալաղառար տըրլար: Թամմ

անլէրին հուսուլի իշիւն էմէք լաղըմ կէլ-
տիլի կիպի, անլէր էմէք հասըլ էթմէքտէ
տիւրլէր: Զիյա կէրշի զահիրտէ վէք զայր ի
հիսմանի վէ իղլիտարաղ կիպի կէօրիւ-
նիւր իսէ տէ, էմէքտէն իպարէթ օլուպ, ա-
նը հուսուլէ կէթիւրիւք՝ օտուհ հարմաղ
հալատ չիւր հաղմաղ դառար գուլվէթէ
միւլէվաղըֆ տըր: Գուլպէ ի ասիւմանտա
իշթիկաղ էտէն հէր պիւր չէօյէ ի զիյա օ-
տուհ հարընըն օտուհըն իւղէրինէ գուլ-
վէթլէ էնէն պալթասը դառար գուլվէթ վէ
նուֆուղ իւն տօլու տըր: Պիղէ էէթիւն
հէր պիւր չէօյէ՝ միւլէլիլ իւլ հուսուլէ վէ
համիլի ֆահմի կիպի անասըլըն պիղտէն
զայթ ուղաղ էրլաղլարտա հալլ վէ թէր-
քիլ օլուհալարըն մահուլը տըր: Հաթ-
թա պու կիւնքի կիւնէ դառար վահիլէր
իքի օտուհ վարչասըն չաիուք չաիուք
վէ պիւր ֆասըլէ պիւրի պիւրլէրինէ սիւրիւշ-
տիւրէրէք՝ աթէշ հասըլ էթմէքտէ տիւրլէր:
Էլէքթրիկալանըն տօղուտան հանան քէօ-
միւրիւն հէրալէթի վասթալարըն վէ պու-
լար հալատ էճալ ի նարիլէնի պիւր միւ-
տալիլէսի օլմալարաղ հասըլ էտիլէճէլի կիւն
հէր հալտէ կէլէճէք տիւր: Պուհըն պա-
ղը էսէրի չիմտիտէն պիւլէ կէօրիւքտէ
տիւր: Պէրլին ճէրլի էսղալա մաիսուսա մա-
քիւնալար վէ էլէքթրիկա իւն իշլէն տէ-
միւր հօլարը վէ սալի էսէրլէրին մէրքէլ վէ
մէնշէլ ատա օլուհալար պիւր: Պու խուսու-
լարտալի մալիւմաթ վէ պէնէսի ճիւղէթլիլ
Սիմէնո համ դաթ էմալարըլ տըր: Պէրլի-
նի էլէքթրիկա խանէսիւնէ պէլ մէր-
քէլի մէվիլիլէր մէրպուլթ տըր: Իշպու
մէրքէլի մէվիլիլէրտէ չէնի լաղըմ կէլէն
էլէքթրիկա հասըլ էտիլմէքտէ տիւր:

1889 սէնէսի Մարտընտա Պէրլինտէ 3,714
գալի չէքլինտէ հանան էլէքթրիկա լամ-
պալը վէ 62,876 ատի էլէքթրիկա լամ-
պալարը գուլլանըլմաղտա իտի: Մաքիւնա-
լար վէ լամպալար իշիւն պէլ մէրքէլի մէվ-
գիլիլէրտէն 8,000 պարկիւր գուլվէթինտէ
էլէքթրիկա թէվիլ օլուհալար քի, իշպու
միւրալար հաղընտա 18,000 պալիլ օլուհա-
ճաղ տըր:

ՊԻՉՏԷ ՊՈՒԼՈՒՄՍՈՒՆ ՊԻՐ ՍԷՆԱԹ

Գըղարըմըլտան հէր պիւրիւնի մէքթէպի
պարգմասը հալատ տէվրէ ի թանիլիլէսի-
նի իքմալ էթմէսի իւղէրինէ պաղա պիւր
տէվրէ ի թանիլիլէյի պիւրիւմիլէ չալըճա-
սը վէ անը տա պիւր խաթախանէ տէրու-
նիտէ ալըմըլ թիւմարճը դառընլարա մալս-
ուսա պիւր մէքթէպտէ պիւրիւմիլէ չիւպէ-
սիլ զայթլէլ արղուլանաճաղ պիւր չէյ տիւր:
Անլէրին հէթիսի տախի պալըմաղտա օլան
պիւր քիմէսին արգասը իւսթիւնէ հաթը-
րըլըլ էէրիաղէլէնմէսի վէ պէլի հալատ
պօղաղը իւղէրինտէ պուլուհան էսալարըն
իլիքլէրի սէօքիւլիւպ կէվէտիլիլէսի լաղըմ
կէլտիլիլի, սըճաղ պիւր ֆանէլա փարչասը
իւն աղըլ սըղըլարըն, հաթըլաճաղ վաղթտա
սըճաղ պիւր լիմօնաթա իւմէքլէ նէղլէնիս,
միւքէրրէր դարպօնաթ տը սուլթ գուլլան-
մաղլէ էքլիլիլիլ տէֆ ու իղալէսի միւմքիւ
օլուղընը, հալատ պիւր խաթալիլ աթէշին
արալընտա օթուրմանըն, հալատ էէմէք
էէմէղտէն էվլէլ պուլալըլ պիւր իլլէթտէն
միւղթարիլ օլան պիւր խաթալալ պաղմանըն
հալատ թէրլի թէրլի անըն հանընա կէլմէսի
քէնտիլէրինէ մուղիւր օլուղընը տիւրալթ
վէ թէճըրիլ իւն էօյրէնմիլլէր իսէ տէ,
խաթալըլ հաղընտալի հէթի մալիւմաթ-

լարը անճագ պոռնկարտան ի պարէթ տիր : « Խաթալարըն անվարըն տաիր պոռնկարտան զիյատէ մալիւմաթլարըն օլմասը արդուլանա- ճագ պիր շէյ տէյիլ տիր , զիրա կէնճիլքէ- ըր մէսըուր վէ միւֆէրրան օլմաճագ վազթ- լարըն արը » տէնիլիօր , վէ տօղրուսը միւմ- քին մէրթէպէ անլէրին պու կիպի իշլէր- տէն էսիրկէնմէլէրի լայըդ տըր : Վէ լաքին փէյ տէր փէյ անլէրին կէնճիլք վազթը կէն- մէսինտէն եախօտ ալէմի իզտիվաճա կիր- մէլէրինտէն նէշէթ էտէն հալլէր սէպէպիլլէ պիր խաթաթա գօղուշընտա իւշ եախօտ ալթը այ դարֆընտա չալընմաղլէ աղըր էլէմ հագ- գընտա խաթիհաալ օլուճա պիլլէճէք մալիւ- մաթը սարիհէնին լիւզուլմընը ֆէվզ էլ առէ շիտտէթլէ հիսս էտէրլէր : Էզ ճիւմլէ էկէր դըզլարըմը պիր քիմէնին շահ տամարը քէ- սիլմիշ տէ , քէսիլէն եէրտէն դան ֆըշգըր- մագտա օլտըղըն կէօրիւնճէ քէսիլէն եէր իլէ եիւրէյին արասընտա վաղը պիր մահա- լէ պիր պաղ պաղլամաղը , եախօտ սըճագ սուլըն դան տամարլարընը դափայըպ դա- նըն պիր եէրտէ թէրաքիւմիւնի մէն , վէ հէ- նուզ եիւրիւմէյէ պաշլամըն օլան սաալինին տիւշմէսինտէն հասըլ օլան պէրէլէրին նի- շանլարըն տէֆ էթտիլինի , եախօտ վէրէմ- լի քիմէյի կէնճէլլէն գուլվէթ վէ թագաթ- տան տիւշիւրէն թէրլէրին հէման եաթաղա կիրմէզտէն էվլէլ սիւնկէրի թուղը սուլա պաթըրըպ անըն վիւճուտընը սիլմէլլէ մէն օլուճալապա պիլլէ ազալլի էքսիլէ պիլտիլի- նի , եախօտ զէնլէնէն առէմլէրին խաֆիֆ , սըճագ խարտալ սուլըն իշմէլլէ գուսուպ միտէլէրինտէ պուլուճան հէփի նէսնէլէրին տըշարըն չըգաճաղընը , վէ էկէր ազ սիւլիւ- մէն տէնիլէն զէնը իշիլմիշ իսէ , տէր հալ եուլուրթա ազը իշիլտիլի հալտէ մէքըիւր զէնը մալի պիր մատտէյէ թէհաթլիւլ էթ- մէլլէ անը իշէն առէմին գուրթուլա պիլտիլի- նի , եախօտ պիր խաթաթալը երգայան քիմ- սէնին սիւնկէրի սըգընճա անը խաթաթանըն վիւճուտընա սիւրմէզտէն էվլէլ էլինին ար- գասընը գալըն պիր խաթաթալա սիլմէլ- լէ խաթաթանըն էալապ վէ չարշապլարը ըսլանմաղ օլտըղընը պիլտէլէր , հէմ քէն- տիլէրի հէմ տէ սէվիլիւլիւլէրի նէ գատար միհնէթ ու մէշագաթլարտան գուրթուլ- մըն օլուրլար : Էէզիլ պիր էթ սուլըն հա- զըրլամայը , ընչգըրընը քէսմէնին հօլու- նը , պիր լափա եախօտ , ինթիգան էթ- մէյի պիլտէլէր , նիսպէթլէ անլէրին հալը ճէհալէթլէրինտէն նաշի սէվիլիւլիւլէրինին էլէմ չէքտիլլէրինի , եախօտ քէնտիլէրտէն տահա զիյատէ մալիւմաթլը պիր քիմէնին սէվիլիւլիւլէրինին աղըր էլէմլէրինի թախ- ֆիֆ եա տէֆ էթմէսինի կէօրտիւլէրի վա- զըթտան տահա նէ գատար էյի օլուր : Էկէր անլէր եալընը խաթաթալարըն եաթաղընը սէրմէնին հօլուճը , եանի ալթ չարշապլըն տէօրթ քէօշէսինի , եանլարընը վէ պաշ վէ ալաթ թարաֆլարընը թօփուլ իյնէլէրիլլէ տէօշէյէ սալիլալապ տա զէվալը ուշգուսընը վէ րահաթլանմաղ իշիւն տէօնիւպ տէպէ- լէնէն խաթաթալը րահաթսըղ էտէճէք պիր պուրուլընը պրազմամայը պիլտէլէր , հէմ քէն- տիլէրի հէմ տէ ճէմի ի միւթէալլիգաթլարըն իշիւն նէ գատար էյի օլուր : Ֆիլ հագիգա չիւ- տիքի ուսուլ իլէ թալիւմ օլուճամըն պիր գա- տընըն պիլմէտիլի շէյլէր հիսսապա կէլմէզ կիպի կէօրիւնիւօր : Հէլէ խաթաթալը վազ- թընտա րահաթ վէ սաատէթլէրինէ մէսուլ օլտըղլարըն գօճալարընըն սաատէթ ի հալին- տէն սարֆը նազար էտէլիւմ , պիլզ զաթ լէնտի միւսթաղպէլ սաատէթլէրի խաթըր

իշիւն դըզլարըմը զէվզ ու սէֆայա մախ- սուս օլան հայաթ թարիզլէրինէ պաշլա- մագտան էվլէլ իպթիտա խաթաթալը թիմար էթմէք սէնաթը աղիմէսինին սաատէ շիւ- պէլէրինտէն պաղըսընտա քէսպ ի մէհարէթ էթտիլլէրինէ տաիր պիր տիպլուճա ալսա- լար չօգ , փէք չօգ էյի օլուր :

ԵԱՐՏԸՄ ԷԹՄԵՆԻՆ ՊԻՐ ԵՕԼԸ

Պուստան պիր գաշ սէնէ էվլէլ թիւճա- րէթիւնա պիր շէհրտէ նուֆուզ սահիպի խանէտանլարա մէնսուպ իքի կէնճ ուֆագ լի րահաթ պիր գրաթիսանտէ օթուրմըն զաղէթա օղուճագտա իտիլէր : Անլէրտէն պիրի տէտի քի « ֆօյնթ նամ մահալտէ Սալլ- տըրս նամ քիմէնի էօլտիւրմիւշ օլան շօլ տէլիւմէնի չօճուղը ճօնս ասըլմաղա հիւքմ օլուճամըն »

Տիկէր կէնճ ճէվապէն , « Էվլէթ , էօյլէ տիր » տէտի : Էվլէլլէլ կէնճ զաղէթալը պիր թարաֆա գօյուպ երինէ սէօղէ պաշլայա- րագ միւլահաղալը պիր սուրէթտէ տէտի քի , « Էթիւրլարմը քի , անըն տար աղաճը- նըն եանընտա տուրաճագ փէտէրի , վալի- տէսի եախօտ տօսթու եօգ տըր »

« Եօգ մը տըր , անտէն նէ » չըգար : « Պէլլէլ ասըլմասընըն ասըլ սէպէպի օ տըր »

Իքինճի կէնճ անըն պու սէօղիւնիւն քիւնհիւնէ վարմագ իսթէմէտի վէ էանէյէ- րէք տըշարը կիթմէք իւզրէ ալաղա գալլա- տը : Մէրգուլմ կէնճ օլ վաղըն հագընտա արթըզ զիյատէ տիւշիւնիւպ թաշընմատը վէ օլ կէնճին ասըլտըղը կիւն անըն հագ- գընտա պիր շէյ իշիլմէմէք իշիւն թաշլայա կիթտի : Մէրգուլմ տախիմ քէնտի նէֆսինի էլէմ վէ րէնճիտէտէն վիզայէ էտէր իտի : Ֆագաթ պիրինճի կէնճ տօսթսըղ գաթիլի խաթըրընտան չըգարմատը : Օլ չէհրտէ փէք չօգ տէլիւմէնի չօճուղլարը վար իտի : Անլէ- րին տախի տօսթլարը վաճ մը իտի : Անլէ- րին ճանլարը իշիւն հիշ տիւշիւնիւպ թա- շընան պիր քիմէն վաճ մը իտի :

Միւմալիլէյ սէսիլզ շամաթասըղ սուրէթ- տէ անլէրտէն տէօրթ պէշ նէֆէրինի թօփ- լայըպ պիր սընըֆ թէշըլի էյլէտի , վէ ան- լէրէ օղուլուպ եաղմագ էօյրէթտի : Քէզալիք անլէրի վէ արգատաշլարընը թանըմանըն , էօմրէ անլէրին նօղթա ի նաղարընտան պաղ- մանըն , վէ էմէլ վէ ինթիյաճլարընը անլա- մանըն հօլուճըն էօյրէնտի : Միւմալիլէյ չօգ կէնճէզտէն տօսթլարընտան պաղըլարընըն նաղարը տիգգաթլարընը անլէրին իւզէրի- նէ տալլէթ վէ ճէլպ էտէ պիլտի , վէ անլէր- լէ պէրապէր պիր իքի խաթիսահանէ շիւ- քէթլէր վէ թէրք ի իշիլմէլ շիւքէթլէրի թէշ- քիլ , վէ պիր պապ գրաթ խանէ իլէ պիր կէնճ մէքթէպիլ քիւշաա էյլէտի : Ալթը սէ- նէ գարֆընտա իքի իւշ ֆապրիգատա պու- լուճան ամէլէնին հէփիսինի ախաղճա տա- հա եիւրքէք պիր տէրէճէյէ թէրֆի էթմէյէ մուլթէտի օլտուլ : Անըն հէփի պու գատար իշի կէօրմէսի րահաթ կէլէ օլան օլ թէք միւ- լահաղատան նէշէթ էյլէտի : Վաղաա պու- ֆիքը ուֆագ պիր թօփուլ իտիյսէ տէ , էյի թօփրաղա տիւշտիւլ :

Ալլահ հէր կիւն ֆիքը վէ գալլէրիմիլզ պու կիպի թօփուլար տիւշիւրիւր , պու- լատա իճրա օլուճահագ պիր խայր ա- մէլ ֆիքը իլղա էտէր , շուրատա միւրիւլ- վէթլի օլմաղա պիր միւնասէպէթ տիւշիւ- րիւր : Պիզի եիւքսէլմէյէ , տահա փաք վէ հագիլլի , տահա զիյատէ Էֆէնտիմիլզ պէն- զէր օլմաղա տալլէթ էտէն շէյ պիր սէօղ ,

պիր նաղմէ , սօգագտան կէնէն պիր առէ- մին սիմասը օլա պիլիւր : Էքինճի ալէտտէ- վամ պու կիպի էքին էքմէյէ չըգար : Իշ- պու թօփուլարըն էքիլպ սաշլտըղը գալլէրիմիլզ թօփրաղընըն սէրթ թաշլըգ եախօտ մահաթլ վէրէն օլմասը պիլզ րահի տիր : Եէնի իւլուլ ու ֆիւնուլ խօրթլագ վէ խայալէրին վիւճուտընը մէյտանտան գալտըրմըն տըր : Պու կիւնքի կիւնտէ հիշ պիր մէքթէպ չօճուղըն էճատարըն կէօլկէլ- րինէ րահաթ կէլէճէլլինտէն եախօտ կէնճէլլին թէնհա մէղարըգտան կէնտիլի սըրատա խայալէլէրին քէնտիսինի պէքլէտիլինի կէօ- րէճէլլինտէն գօրգմաղ : Ֆագաթ խայալլար վար տըր քի , հայաթըն մէշուլլիլլէթլի սէ- նէլէրի կէնէլլինտէ հէփի միւլահաղալը վէ ին- սաֆլըն էրքէք վէ գատընլարըն ֆիքըլէրինի իշլալ էտէր : Ալլահն եարտըմ էթմէմիլզ ի- շիւն պիլզ կէօնտէրտիլի քիմէլլէրէ եար- տըմ էթմէք խուսուսընտա զայ էյլէտիլի- միլ միւնասէպէթ վէ ֆուրսաթլար , հա- յաթըն պէլլիլլէտէն մահրուլմ գալան վէ պիլզ էճնէպի վէ եապանճը օլմասընա միւ- սատտէ էթտիլիմիլզ պիրատէր , քիմէսիլզ էօլիւրլէր իքէն օլ պիր թարաֆտան կէնիպ կիթտիլիմիլզ եօլլարընը շաշըրմըն էրքէք վէ գատընլար , եանլարըմըղտա եաշլալ տա կիւն պէ կիւն վէ սէնէ պէ սէնէ քէն- տիլլէրէ թաթլը պիր սէօղ սէօյլէմէմի- զի վէ տէրտաշլըգ վէ շէֆագաթ կէօս- թէրմէմիլզ մէմուլ էտէն մէթրուք վէ պի չարէ գալմըն քիմէլլէր , գապահաթլարընա գալլէրի շէհատէթ էտէն քիմէլլէրին նա- զարը միւլաղալարըն էօնիւնտէն հիշ զալ օլմայան վէ իսթիյարընը շաղլարընը էլէմ ու քէտէրլէ տօլտուրան խայալլարտըր :

ՍՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

ՍՈՒՀԱԼԵՑԵԹ ՎԷ ՍՈՒՀԱՑԱԳԻՅԵԹ

Տ.

Անշուշէլլէր Բալի

Ասըն հագըրըն իւք գըսմընտա հիքմէթ փիլիլլէրինտէն իթիպար օլուճան Իսգօլիլը Սըր Ուլիլէմ Համիլթըն վէ կիւնիւլիւլապ տախի ինկիլզ Ըսֆէնսըր Անշուշէլլէ թէսմիլլէ օլուճան թալիմի մէյտանա կէթիթիլլէր քի , պուստա նէգաթէթ վէ թէվաղու գըյաֆէթի պուլուճուպ վաղթըմընըն Տին ի Մէսիհ իւզէրինէ հիւճուլ իշիւն ինթիլապ էյլէ- տիլի սիւնալարտան պիրի օլուճըն տըր :

Պու ասրտա էն սէրթ տինսիլլէր պիլլէ Ալլահ եօգ տըր տէմէյօրլար , չիւնքի « Եյ- Եյ » վէ չիւնքի քէախնաթըն հէր հանիլ չիւպէսինտէ զահիր օլան ինթիլապ , մէ- րամ , թէտպիր վէ գախտէյի ինքեար էտէ- մէյօրլար : Հէր պիր էսէրէ սէպէպ ի քէա- ֆի լաղըմ օլտըղը րուհ ի ինսանինին գա- պուլլէ մէճպուր պուլուճուտընը մէպատի ի ասլիլլէտէն օլտըգճա , նիղամ իշիւն պիր Նաղիմ , մէրամ իշիւն պիր Սահիպ ի միւ- րատ վէ գախտէ իշիւն պիր Վաղի ի գալա- իտ լաղըմ կէլտիլլինի պիլզ զարուր թէսլիմ էյլէլիպ նիշէլլէր անա Ալլահ իսմիլի վէր- մէքտէն տախի սաղընմաղար : Ֆագաթ պիլզ օ Զաթը պիլմէլիլզ վէ պիլլէմէլիլ տէրլէր : Պուստըն իտտիլապընճա , ֆիլ վաղը կէօ- րիւնիւր ալամէթլէրին արգասընտա կէօ- րիւնմէզ օլուպ անճագ ֆիքըրին ֆէհմ էտէ- ճէյի պիր հագիլլաթ վար տըր վէ ֆիլ վաղը ալալի ի թապիլլէտէ վէ էսլան ի պէշէրին թէվալլիլլինտէ զահիր օլան վաղըլար քէն- տիլլէրին արգասընտա կէօրիւնմէզ պիր սու-

լէթտէ ամիր օլան պիր մանէվի գուսվլէթէ վէ պիր տիւշիրանէն ֆիքրէ տէլալէթ էտէր-լէր . ֆադալթ մահտուտ ղայր ի մահտուտ տէրք էտէմէյէճէյիրտէն ինսան անը պիրմէզ վէ պիրէմէզ տէրլէր : Իմամլէն սէօյլէյէրէք Ալիւսէլէր լալի տէնիրլէն իշթէ պու տըր, եանի Ալլահը պէլէյիշ էսիօ պէլէյիշ տէմէք :

Քիւթիւլպ ի Մուգատտէսէնին թապիրին-ճէ տախի, հագիգաթէն «Պուլուլթ վէ գօյու տիւման Անըն էթրաֆընտա տըր (Մէզ. 97. 2) : Յիր վազը Եսայի անըն հագղընտա (Պապ 45. 15) «Հագիգաթէն սէն քէնտիւնի խաֆի թուլթան Ալլահ սըն» տէմիշ տիր : Վէ լա-քին պուշլար իլէ պէրապէր, «0 հէր պի-րիմիգտէն ուզազ տէյիլ տիր,» «Անընլէ եաշարըզ վէ հարէքէթ էտէրիզ վէ մէվճուտ իզ,» «Անըն սըֆէթ ի ղայր ի մէշնուտէսի . . . խրիզաթ ը ալէմտէն պէրու մէսնու-աթը իլէ տէրք օլունուր,» «Հայաթ ը էպէ-տիյէ պու տըր քի, Սէն եալընըզ հագզ Ալ-լահը վէ կէստէրտիյին Քրիստոս Յիսուսը թանըյալար,» «Վէ հագիգաթը պիրլէճէքսի-նիզ վէ հագիգաթ սիզի աղատ էտէճէք տիր» տախի տէնմիշ տիր : Քէլամ ը շէրի-ֆին թալիմի պու տըր քի, ինսան Ալլահը ֆէհմ էթմէյէ մուզթէտիր տիր, անը պիրլէ պիրիւր . շու գատար քի, քէնտիսի մահտուտ վէ Ալլահ ղայր ի մահտուտ օլտըղընտան անըն պու պիրկիսի քէնտի գուտրէթ վէ գապիրլիյէթիյէ թահտիտ օլունուր : Օղիա-նօսըն քէնարընտա տուրան պիր ատէմ ա-նը քլամիրլէն կէօրէմէզ իսէ տէ անը պիրիւր : Ատէմ հա միւլթէնահի ղէման վէ մէսաֆէյի քեամիրլէն տէրք էտէմէզ, ֆադալթ ղէման վէ մէսաֆէ նէ տէմէք օլտըղընը փէք ալա պիրիւր :

Անշնորհիւնքի խառնասը պոռնտան չօգ
ֆարզը տըր, Գալլը մէզքիւր հիւքմիւնճէ,
ատէմ Ալլահըն էվսաֆ ու թապիաթընը վէ
պիղէ օլան ալագասընը թանըմազ վէ թա-
նըյամազ: Թալիմի մէզքիւր հասսէլէր ա-
լէմի տիւքէնտիյի եէրտէ ատէմի տուրտու-
րուպ անա «Պուրատան էօթէ պիր վասի
մանէվի ալէմ վար իսէ տէ, Մըսըր գա-
րանըզը կիպի դօյու պիր դուլմէթէ միւս-
թէզըրագ օլտըզընտան իշինտէքի հագի-
գաթ հէ օլտըզընը պիլէմէզսին» տէր: Մէ-
սէլէ պուրատա տա պիթմէզ, տահա էօ-
թէսի վար: Էլէր Ալլահը պիլմէզ իսէն, է-
սասը Ալլահ օլան հէր շէյի տէ պիլմէզսին,
Ալլահ վա՞ր մը տըր, Պիլմէյիզ, Անըն պիղէ
պիր ալագասը վա՞ր մը տըր, Պիլմէյիզ, Անա
տօզըու պիր պօրճուլմըզ վա՞ր մը տըր, Օ
էլ ան քիտինաթտա ամի՞լ մի տիր, իտպէ-
րիմիզ եօդ: Ախրէթ վա՞ր մը տըր, էպէտի
միւքիւրաֆաթ վէ միւճաղաթ վա՞ր մը տըր,
Պիլմէյիզ: Պիւճէյէ տէմէք եօ՞ք րըր տէմէք-
տէն դահիրէն չօգ խաֆիֆ իսէ տէ, հէթի-
ճէսի ճիհէթիյլէ պաղըլտըգտա սըրֆ միւն-
քիրիքտէն չօգ ֆարզ էթմէզ: Պիլմէտիյի-
միզ վէ պիլէմէտիյիմիզ Ալլահ պիղէ վէ ի-
մանըմըզա օլան ալագասընճա, հիչ ասլա
մէյմճուտ օյմայան Ալլահտան ֆարզ էթմէզ:

Պուլ թալիմ մատտի լէ մանէվի ալէմտէ հազիգաթա սաղլամ պիր էսաս պրագմադ, Պուլնըն համիլէրի էքսէրիյա իւլէմա կիւրու-հընտան օլմալարըյլէ պէրապէր անը թէսա-հուպ էթմէքլէ թէնագուգտա պուլուռնույօր-լար, չիւնքի իմէ պիր էսաս գալմայօր, իւմ նէ տիր, իւմ սալթ լուղուաթ լէ ա-լամէթլէրին պիլլինմէսի տէյիլ, իլա լու-գուլէրինտէ ճարի օլան ուսուլ լէ գալաի-տին անաչըլմասը տախի տիր, եանի ան-լէրին թէֆսիրի տիր, Գաիտէ իսէ կէօրիւն-

Իմեզ վէ չախտիյէթի օլանս պիր դուվվէթին
 Ժեփադը տէմէք տիր, էօյլէ իսէ, Անշահնէ
 պիր ալիմ մուհաֆըզը պուլուհստըզը իլմէ-
 րի նիճէ թէֆսիր էտէճէք տիր, Ֆարզ է-
 տէլիմ քի, միւմաիլէյն իլմ իւլարգտան
 պահս իլէ պիղէ անըն վասըթասըյլէ մէս-
 քէնիմիզ օլանս տիւնհասնըն թարիխի մազի-
 սինի անլաթմազ իսթէր, Փէք ալա, զէմի-
 նին ֆիլան թէպէտտիւլաթտան կէչմիշ օլ-
 տըզընա միւմաիլէյնին իսպաթը նէ՛ տիր.
 Նէ՛ օլաճադ, անըն թապադալարընըն թէր-
 թիպ ու թապիլաթը վէ միւհթէվիլաթը տըր:
 Կիւլէլ, պուհսլարըն թագտիմ էյլէտիյի թէֆ-
 սիրէ իթիմաստ էտէ պիլի՛ր միլիզ, էվլէթ,
 էտէ պիլիբիզ, չիւնքի ալէմտէ ճարի օլան
 դուվլէթ վէ դավաիտին շաշմազըզընա
 մին իզ: Պուտա մադպուլ, ֆագաթ պո-
 էմիլէթիմիզին էսասը նէ՛ տիր. ալէմին
 թէրթիպի պէր գարար վէ շաշմազ օլտըզը-
 նա նի՛չիւն ինանըյօրըզ, Անշահնէ պուրա-
 տա տուրուր, անա վէրէճէք մուգնի պիր
 ճէվապը հօդ տըր, չիւնքի դապուլ էյլէտիլի
 թալիմ օրատան էօթէսինէ քէնտինի կէչի-
 մէզ: Անըն իլմի պիր չօդ ասըմ ալմագտան
 սանքի էօնիւնէ պիր տիվար չըգարագ օրա-
 տա մէքս էտէր:

Մազլիսի կիպի միւսութադպէլինին տալիս
 թէմէլի չիւրիւք տիր, Գալաիտի ալէմին
 շիմաիլէտէք ամիլ օլադգլարը կիպի, պոլն-
 տան պէոյլէ օլաճադլարընա ինանմադ իչիւն
 կէօսթէրէ պիլէճէլի միւնքէմ պիր էսասը
 եօդ տըր:

Թալիմի մեզքիւր իգթիղասընճա, ախլագի
խսլահաթ վէ քեմալ իչիւն պիր միւնասեպէթ
հա մաղպուլթ թէմէլ կէօսթէրիլէմէզ, Ախ-
լագ մալլիւմաթտան էֆղալ իսէ տէ, վիճտան
եալընըզ օլուպ էօթէսիւնտէ Ալլահ օլմատը-
ղը հաւտէ հիւսն ի ախլագըն հոսսուլինէ
քեաֆի օլմատըղը տէքեար տըր: Շախսի-
յէթէ մալիք պիր Ալլահըն մէվճուտիյէթի
պիլլինմէտիյի թաղտիրտէ ինսանըն տա շախ-
սիյէթի դօլայճա ինքեար օլունա պիլիւր:
Աշօնէիկի ֆէրիդէ ի զիմէթ գաիտէսի
քէնտի միսլի օլան ինսանլարըն ֆարաւը
օլուպ, պու գաիտէ թահթընտա
սիւլուք էտէն պիրինին նէրէլէրտէ գարա
դըլաճաղընը ֆէհմ էթմէք միւշքիլ պիր շէյ
տէիլ տիր:

Պու. Իթրիմատ, Եանի Ալլահ պիլինմէղ վէ պիլինմէղ Իթրիմատը Թահթընտա պէն Ի պէ- շէրին պագա վէ մուվաֆֆագիյէթինէ էսաս դալմազ, չիւնքի ալէմ Ի հէվլաստան պու- նա պիր մէտար Գէօսթէրիյէմէղ, ձինս Ի պէշէրին էօմրիւ չոգճա ֆէսաստաթ վէ մու- վաֆֆագիյէթսիլլիքաէն իպալէթ սուլուռն- մըշ օլուպ, պիր իրահ Ի միւտախէլէ դապուլ օլուռնմատըղը Թադտիրտէ միւսթադպէլի դարանլըդ տըր :

Մեղքերը իթիմատ սայեսինոտ է ֆիրաաըն տախի բահաթ վէ սաստէթինէ մէսնէտ գալմազ, ինսան պու ալէմ ի թապիխտէ վաֆիր վէ մէֆրէթ գուվլէթլէր օրթաաընտա պուլուռնուպ, անլէրին ուսուլ վէ դանոճնընը անլատըղը տէրէճէտէ անլէրտէն միւսթէֆիտ օլմանըն եօլուըն տա էօյրէնմէքտէ տիր, Ֆազաթ շուրասը տախի մուհազգադ տըրքի, էօյրէնտիքճէ պիլմէտիքլէրինին պիլտիքլէրինտէն զիյատէ օլտըղընը, հէմ պիլտիքլէրի իւզէրինէ օլան հիւքմիւհիւհն տախի փէք մահաուտ օլտըղընը պէրապէր էօյրէնիր, Ֆիլ վազը ինսան թապիլաթըն գուվլէթ վէ գանուռլարընա քէսպ ի վուգուգէտիյօր, Մէսէլա, սուլըն, հէրարէթին, հավանըն վէ գուվլէ ի ճազիպէնին նէ նիզամաթա թապի օլտըղընը ֆէհմ վէ անլէրի

իլեք տագիգ վէ՛շ աշաւաղ հիսապարըլլէ թահ-
գիգ էտլյօյր ։ Հալ շու քի, աթէշին, սէյլին,
դասըրդանըն, օգիանօս թէլաթիւմիւնիւն,
հարեքէթ ի արդըն վէ թէլէֆ էտէն թառւ-
նըն շիտտէթ վէ տէհշէթի էօնիւնտէ միււ-
թէհայյիւր վէ էպքէմ տուրույօյր ։ Պու գուվ-
վէթլէրտէն էօթէտէ անլէրի դապթ ու ի-
տարէյէ վէ քէնտի մալսլուգաթընըն խայ-
րընա գուլլանմաղա մուգթէտիւր օլան պիւր
Ջաթ եօգ իսէ, հագիգաթէն սէֆիլ տիւր
ինսան ։

Էօրմէյիպ Կաշամագ արդուսը ինսանըն
րուէնրտան այրըլամայան պիր տուլղու տըր
Ճանըն գապլիլյէթ վէ հասրէթի լայէմու
ըգտան էքսիք պիր շէյ իլէ իքթիֆա էթ-
մէտիլի էճլուէն տիր քի, ինսան կէլէճէք
էօմրէ ինանըր: Ահա՛նի թալիմի րուսը
ինսանինին պու հասրէթիլյէ իմթիգաճ էթ-
մէղ, չիւնքի պիր շախսի, տիւշիւնէն վէ
սէլէն Ալլահ օլմատըղը հալտէ միւսթագպէլ
էօմր իչիւն իսպաթ վէ իսպաթա լիւղում
գալմաղ: Օլ գէման ինսան իչիւն էն պէօ-
յիւք իգպալ վէ տէվլէթ մատումիյէթ գա-
լըր, Կանի Հինտինին Պրահմասը վէ Պուտ-
տալինին Նիրվանասը:

Աճախիպ տէյյիլ տիր քի, թալիմ մէգքիւր
պէսպէս (լիէսիմիզմ, յոռետեսութիւն) տէ-
նիլէն տիկէր պիր թալիմ իլէ րէֆագաթ
էթսին: Պէտպիւնլէրին դավլինճէ, տիւնեա
էն ֆէնա պիր մահալ օլուպ, էօմր հաշա-
մաղը տէյմէգ. ճինս ի ինսանըն վարլըղըն-
տան մագաէտ տէրտ ու միհնէթ տիր. ին-
սանըն էօմրիւ պիր միւճահէտէ մէյտա-
նը օլուպ, անտէ ագըպէթ մաղլուպ տիւ-
շէճէյի մուհագգագ տըր. ինսան հալ-
վանաթտան չօգ պիլտիյի իչիւն հալվանաթ-
տան սէֆիլ տիր: Պու տիւնեա ալէմին Սի-
պէրիասը սայըլսա սէգա տըր. շու հալտէ
պուլունան տիւնեա վէ ինսան հիչ մէլճուտ
օլմասալար տահա էյի օլուր իտի. ինսան
թիւրէմէքտէն ֆարիղ կէլիպ պիւթիւն ճին-
սի կէշսէ անըն իչիւն էն պէօյիւք պէրէ-
քէթ տիր:

Պիր աստեմ քէնտի իմանը մատտէլէրինին
ճէտլէլէրնտէն Ալլահը վէ անընլէ պէրապէր
ախրէթի պիր քէրրէ տիշարը աթորդտան
սօնրա էօմրիւ վէ տիւնեայը պու տէրէճէ
դարարթմասը աճախպ տէյիլ տիր։ «էյէր
Քրիստոսա սալթ պու էօմր իչիւն իւմիտ
էթմիշ իսէք, աստեմլէրին ճիւմլէսինտէն սէ-
ֆիլ իզ։»

Պագագթ մէջգրելու իտտիա հագելգագթա վէ
ինսանըն թապիաթընա օլ տէրէճէ մու-
ղայիւր տիր քի, անըն փիրլէրինտէն օլան
Սկւանիալը Շօփէնհաուր վէ Հարթմէն նա-
ման զաթլար քէնտի թալիմէրինի թաստիդ
իչիւն պու էօմրտէն պիր ան էվլէլ չըզըպ
դուրթուրմանըն իճապընա պագմալարը լա-
ղըմ կէլիւր իքէն, պիրի (Հարթմէն) Ֆաւիլէա
սահլպի օլարագ տիւնեանըն տէրտինի ար-
թըրմագ էօլունըն թուրթուր, վէ տիկէրի տէ
(Շօփէնհաուր) քէնտի հուղուգագթ ը ճիսմա-
նիյէտինէ խըամէթ էտէն պիր միւնզէվի օ-
լուպ սինն ի չէիսուխէթէ վասըլ օլուր :

Անշնչելէն թալիմի քէնտի թալիպինի
գանաաթսըղըղա, իւմիտսիղլիյէ վէ ֆըսդ
ու ֆիւճուրա գըլաղուգլար. անըն նոգթա ի
նաղարընտան տիւնեա ֆիլ վազը ալէմին
Սիպէրիասը տըր: Թալիմ ի մէգքիւր քէն-
տի թէվապիինէ՝ տէրտինտէ թէսէլլի վէ զա-
իֆլիյինտէ գուվվէթ թաղտիմ էտէմէզ. ա-
նըն հուգըւրընտա սլյրէթ ի ախլագիյէ իւ-
չիւն պիր նիւմուսնէ ի քէմալ եօգ տըր: Լա-
քին Տին ի հագիգինին նոգթա ի նաղարըն-
տան տիւնեա իլահի հուգըւր վէ մուհապ-

ՇՈՒՅՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

ԲՈՒԹ ԴԵԿՏ. 7, ՎԵ ԱՆՔ. ԴԵԿՏ. 49, 1891

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Կէշէն հափթա Յորանսը Այան վէ Մէ-
պուսան մէճիւղէրինտէ Գիւլիսէնին հիւքիւ-
մէթ իլէ օլան միւնաստէպէթի մէսէլէսի չիտ-
տէթլի միւնաստէլէլէրէ սէպէպ օլմուշ տըր:
Էքս սէրփիւսգօփօսը իլէ սաիր բուհպանըն
թաւր ու հարեքէթիւնտէն նէշէթ էտէն իշ-
պու մէսէլէ պու տէֆա Մ. Տիտ թարաֆըն-
տան Այան մէճիւղինէ թէպլիղ էտիւմիշ օ-
լուպ, միւնաստէլէլէրէ Գիւլիսէնին հիւքիւմէթ-
տէն թէֆրիղիլէ մէսէլէ ի մէղքիւրէնին էն
էլի սուրէթտէ հալլ օլունա պիլէճէլիլի պէ-
յան էլէմիշ վէ Մ. Կօպլէ պու պապտէ միւ-
մաիւլէնէ հէմէֆքեար պուլունմըշ տըր: Ատ-
լիլէ վէ Մէղաշիպ նաղըրը Մ. Յալիլէր ճէ-
վապընտա հիւքիւմէթին մէսէլէ ի սուրհ-
փէրլէրիլէ սալիք օլմաղլա պէրապէր, հու-
ղուղընտան վաղ կէշէմէղ օլտըղընը, պաղը
փիսգօփօսլարըն հաղըրըքսըղ հարեքէթլէ-
րինտէն տօլայը ճէղա ի սէղապա չարփըլ-
մըշ խոիքէրինի, վէ Գիւլիսէ հիւքիւմէթ-
տէն իլէրուտէ պըրըա պիլիլի իսէ տէ, չիւ-
տիքի հալտէ ճիւմհուրիլէթին պունա հա-
ղըր օլմատըղընը իֆատէ էլէմիշ տիւր: Միւ-
շարիլէլիին զաննընճա, փափա հաղըրէթլէ-
րիլէ հիւքիւմէթ պէյնինտէ ազա էտիւմիշ
օլան մուհաճտէ բուհպան կիւրուհը թարա-
ֆընտան իճրա էտիլէն հէր նէլ կօլըղըղըն
էօնիւնիւ ալմազ պապընտա հիւքիւմէթէ
սէլաշիլէթ վէրիւր, ֆաղաթ չայէտ պու
քեաֆի օլմաղ իսէ ֆարլամէնթօնըն հիւքիւ-
մէթէ տաճա զիյատէ սէլաշիլէթ վէրմէսի
թալէպ օլունաճաղ տըր: Մ. աը Յիւլիսինէ
տալի պէյանը էֆքեար իլէ փիսգօփօսլա-
րըն Յորանսը թէպաաը սըֆէթիլէ ու-
մուրը ճիւմհուրիլէտէ Մէղաշիպ Նաղարէ-
թինէ թալի պուլունմաղ կէրէք խոիքլէ-
րինի վէ զանուտա իրայէթ էթմէմէլէրինէ
միւնաստէ օլունմամաը լաղըմ կէլտիլիին
իֆատէ էթմիշ տիւր: Պունըն իւղէրինէ հիւ-
քիւմէթին թէքլիֆի 57 բէյէ զարըը 244
բէյ իլէ գապուլ էտիլիպ, գապլինէնին մէվ-
զիլի պունտան տօլայը պիւր գաթ տաճա
թաղիլէթ քէսպ էթմիշ տիւր: Մէսէլէ ի
մէղքիւրէտէն տօլայը Մէպուսան մէճիւսին-
տէ կէշէն ճուճա կիւնիւ զայէթ չիտտէթլի
պիւր միւնաստէլէ վուգու պուլմուշ տըր:
Պու էսնատէ բէիս ի մէճիւս Մ. Յիւլիսին
միւլթէվէֆա Չընճը Պիոս ֆափայը ֆար-
մաոն թէսմիլէ էթմէսինտէն պիւր գարը-
նըղըղ նէշէթ էթմիշ օլունա, Մ. Յիւլիս իլէ
Մ. Գապանիւղ պէյնինտէ պիւր տիւլէլլօ
ղուհուրընա մէյտան վէրիլմէսինտէն գօրղու-
մըշ իսէ տէ, էօնիւ ալընմըշ տըր: Միւնա-
տէլէ ֆէրտաը կիւն խիթամ պուլունա ֆի-
լիսէնին հիւքիւմէթտէն այըրմաը պապըն-
տա թէպլիղ օլունան թէքլիֆ էքսէրիլէթ ի
աղիմէ իլէ բէտա վէ ֆաղաթ հէյէթ ի վիւ-
քէլանըն մէսէլէլէ էքսէրիլէթ ի գալիլէ, հա-
նի 20 բէյ իլէ թապլիպ օլունմըշ տըր:
Բուհպան վէ բապէթա ֆըրգաը թարաֆիլի-
լէրի հիւքիւմէթէ գարըը իթթիհատ էթմիշ-
լէր տիւր:

—Իթալիա պաշ վէքիլի Մարքի տի Բուտի-
նի ճէնապլէրի կէշէն հափթաքի նուսիւ-
միլաթ պահաը կէշմիշ օլան մէսէլէ ի փա-
փալիլէ իւղէրինէ իրատ էթտիլի նութղըն-
տա իթթիֆաղը Միւնաստէն հաղընտա պէ-
յանաթը մուհիւմէտէ պուլունաըաղ իթա-
լիա, Ալմանիա վէ Ալթիթիա—Մաճարիսթան

տէվէթլէրինին հըֆղը մէմալիք էմրինտէ
հէքտիկէրինէ մուհալէնէթ էթմէք մազսէ-
տիլլէ պիւրէշմիշ խոիքլէրինի իֆատէ էլլէ-
միշ տիւր: Պէյանաթը մէղքիւրէլէ նաղա-
րէն, իթթիֆաղը Միւնաստէն պաղի գալ-
տըքճա իթալիաա բուհպան ֆըրգաընըն
իւմիտլէրի պօշա չըգմըշ տըր, զիւրա Ալթի-
թիա վէ Ալմանիա տէվէթլէրի Բօմալը ի-
թալիանըն փաթիթաթը տէլիւ թանըմըշլար
վէ իթալիալար պու խուսուսը թէյիտ էթ-
մէք իշիւն պէյն էտ տիւլէլ ազա օլունա-
ճաղ հէր մուհաճտէլի հալընըղ Բօմատա իմ-
ղալմաղա տիգաթլը պուլունմըշլար տըր:
Մէսէլա, իթթիֆաղը Միւնաստէն թէճտիտ
էտիլէն մուհաճտէսի Բօմատա իմղալանմըշ
տըր: Գէղալիք ալիւրէն իթալիա, Ալմա-
նիա վէ Ալթիթիա պէյնինտէ ազա օլունան
թիճարէթ մուհաճտէսի Մարքի տի Բուտի-
նի իլէ թիճարէթ նաղըրը վէ տիկէր իքի
տէվէթլէրին սէֆիլիլէրի թարաֆընտան Բօ-
մատա իմղալանմըշ տըր:

—Չին աղլարը պու տէֆա քիւլիլլէն մաղ-
լուպ վէ միւնհէզիւ օլմուշլար տըր: Ասըլար
պիւր գաշ չէհըր գալթ էթմիշլէր վէ գուլլէ ի
աղիմէ իլէ իլէրի կիտէճէքլէր տէլիւ զանն
օլունմըշ իսէ տէ, ճանիպ ի հիւքիւմէթտէն
կէօնտէրիլէն աաաքիւր անլէրի տարմատա-
ղըն էթմիշլէր տիւր: Ասաքիւր աաըլարըն
պուլունտըղը էյալէթի մուհաճտէլէլէ քեաֆ-
ֆէսինի պիւրտէն էլէ կէշիւմէք իսթէմիշլէր
իսէ տէ, պու թէշէպլիւսլէրինտէ մուլաֆ-
ֆաղ օլմամըշլար տըր: Խրիսթիանլարը
էօլաիւրմէյէ միւլթէճասը պուլունան 42
նէֆէր աաըլար ֆաղու չէհըրնտէ գաթլ օ-
լունմըշլար տըր: Խրիսթիանլարը միւնա-
ֆաա էտէմէմէսինտէն տօլայը չէտիտէն
թաղալի օլունան պիւր վալի թէլէֆի նէֆի
էլլէմիշ տիւր:

—Գանթղէտէկեանա իսնէ իշիւն թէշէք-
քիւլ էթմիշ օլան գօմիսիոնը ճէտիտէ Զա-
րէվիլ հաղըրէթլէրի բէիս թային պուլըրու-
մըշ օլունա, պու պապտէ կէշէն հափթա
նէշը օլունան ի-շալտա Զար հաղըրէթլէրի
գանթղէտէկեանըն թէհիլին ի ինթիյաճը էմ-
րինտէ պէղլ էտիլէն զայրէթլէրտէն տօլայը
զայէթլէ մաշղուղ օլտըղընը, վէ ֆաղաթ
էֆրատ թարաֆընտան էտիլէն իշպու իա-
նէլէրին պիւրէշտիլիլէրէք մուհաճաղաւ սու-
րէթտէ թէվլի օլունմաը վաղթը կէլտիլի-
նի պէյան էլլէմիշ տիւր: Միւլթէհիտէ ի
Ամէրիգանըն Միւնաստէլիս չէհըր տէլիւմէն-
ճիլլէրի Բուտիա գանթղէտէկեանընա 13 ա-
րապա Ամէրիգա պուլունալը իսնէ էթմիշլէր
տիւր: Գանթղէտէկեանըն հալլինի թէֆթիլ-
վէ թէհիլին ի ինթիյաճլարը էմրինտէ թէտա-
պիւր ի լաղըմէ իթթիլիաղ էթմէք մէմուրի-
լէթլիլէ ինիլիլթէրա Գուէլլըրլարը չիւքէ-
թի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն զէվաթ
Բուտիա մէմուրիլին ի հիւքիւմէթի ճանի-
պիլինտէ մուհապլէթլէ գապուլ օլունմըշ-
լար տըր: Գըթըղըն հիւքմ սիւրտիւլիւ է-
յալէթլէր քէօլլիւլէրինտէն նիշէլէրի տէր
տէսթ վէ ճանիպ ի հիւքիւմէթտէն իթամ
օլունմաղ իշիւն ճիւնայէթտէ պուլունույօր-
լար: Սալիլլէր տալի օթուրտըղլարը օտա-
լարտա խառնէթլէն խամ քէօմիւր հաղաբաղ
քէնտիլլէրին վէ չօճուղլարըն էօլիւմիւնէ
սէպէպ օլունույօրլար:

Մէքսիգօտա տալի պու սէնէ Մըսըր պուլղ-
տայը վէ հուսուլաթը ը սալիլէ պէրէքէթ-
սիղ օլմուշ իտիլինտէն, ճիւլէթ ճիւլէթ զըթ-
լըղ հիւքմ սիւրիւյօր:

—Վիւրօիա տիւլլէլ ի մէքքէլիլէսի պէյ-
նինտէ ալիւրէն ազա էտիլմիշ օլան թիճա-

րէթ մուհաճտէլէրի կէշէն հափթա տիւլլէլ ի
միւնալիլէլիւմէն պիւր գաշընըն ֆարլա-
մէնթօլարընա թէպլիղ էտիլմիշ օլունա, սէ-
րիլէն թաաաիղ օլունաճաղը գալիլէն մէ-
մուլ տըր: Մուհաճտէ ի մէղքիւրէլէ վիլէն-
նա վէ Պուտալիլէթ ֆարլամէնթօլարընտա
գօմիսիոնը մալաուսընա թէվալի օլուն-
մըշ իսէ տէ, Ալմանիա Բալիսի մէճիւսի-
նին գօմիսիոն թէշէլիլինէ հաճէթ կէօրիւլ-
մէքսիլին մուհաճտէ ի մէպիւսէլի թաա-
տիղ էտէճէլի միւնթէմիլ տիւր: Իշպու մու-
հաճտէլէր էօնիւմիւղտէքի ֆիտը, այընըն իպ-
թիտաընտան իթիպարէն 1903 սէնէսի
Դեկտ. 31ինճի կիւնիւնէ տէյին, վէ էկէր
միւնտէթ ի մէրիլլէթիլին խիթամ պուլմա-
սընտան պիւր սէնէ էվլէլ թարաֆէյնճէ պիւր
կէօնա իշարաթտա պուլունըլմաղ իսէ ան-
տէն սօնրա տալի զայր ի մուհալլէն պիւր
միւնտէթէ գաաար մէրի իւլ իճրա թու-
թուլաճաղ տըր: Ալմանիա Բալիսի մէճ-
լիսինն իշպու թիճարէթ մուհաճտէլէրի-
նին մէվլի ի միւղաքէրէլէ վաղ օլունան
իճթիմաը զայէթլէ ճալիպ ի տիգաթ օլ-
մուշ տըր: Իճթիմաը մէղքիւրտէ պաշ վէ-
քիլ ճէն ֆօն Գալիլիլի պիւր սաաթտան
զիյատէ սիւրէն պիւր մուհիւմ նութղ իրատ
իլէ մուհաճտաթը մէղքիւրէլին Ալմանիա
հաղընտա նէ գաաար մէնֆաաթլը օլաճա-
ղըն տէր միյան էլլէմիշ տիւր: Ալմանիա-
տան չիմտի սէնէվի 3 միւնօն մարդ զըյմէ-
թիւտէ էմթիա իրարճ էտիլտիլի հալտէ,
մէմէքէթ ի մէղքիւրէլէ 8 միւնօնը միւլթէ-
ճալիլ մարդ զըյմէթիլտէ էմթիա իտիալ
օլունմաղտա տըր: Յաղաթ միւնալիլէլի
հաղըրէթլէրի իշպու մուհաճտէլէրին ազաըն-
տան մաղսէտ սալթ թիճարէթին բէվաճը
օլմատըղընը պէր վէճի ի աթի պէյան էլլէ-
միշ տիւր: «Մուհաճտէլէրին ճիւլէթ ի սիյա-
սիլլէսինէ կէլինճէ, պիլիմ Պէճիլա վէ Իս-
վիլէրա իլէ ազա ը մուհաճտէ էթմէմիլլին
պիւր սէպէպի տալի տէվէթէն ի միւնալի-
լէլիւմա իլէ միւնաստէպաթը տօսթանտէ
պուլունմաղա ճիտտէն աղղու էթմէմիլլ
տիւր: Յաղաթ իթթիֆաղը Միւնաստէն կէ-
լինճէ հալ ֆարղը բէնք քէսպ էտէր: Իթ-
թիֆաղը մէղքիւր սըրֆ սուլի ու աաայի-
լին մուհաճաղաը իշիւն թէշէլի օլունմըշ
տըր: Վէ լաքին ճիւլէթ ի սիյասիլլէտէն հէք-
տիկէրիմիլլէ միւլթէֆիղ օլտըղըմըղ հալ-
տէ, ճիւլէթ ի թիւճաթիլլէտէն հէքտիկէրի-
միլլէ գարըն մուհաթիպ օլմաղ իտիլ: Շա-
յէտ հէվի սայ ու զայրէթլէրիմիլլէ բաղմէն
պիւր կիւն էվրօլիա սուլի ու աաայիլի իսա-
լէլ փէղի օլուն իսէ, լաղըմ կէլէն թէտա-
րիքաթը հարպլէ իճրաաընտան կէրի գալ-
մամալարը իշիւն միւլթէֆիղլէրիմիլլէ գուլ-
վէթլէտիլմէք մէնֆաաթըմըղըն իճապըն-
տան տըր:»

Իշպու իթթիֆաղը թիւճաթիլլէ թէշէլի
էտէն տէվլէթլէրին կէրէք ճիւլէթ ի թիւճ-
աթիլլէտէն վէ կէրէք ճիւլէթ ի սիյասիլլէտէն
հէքտիկէրիլլէ միւնաստէպաթը հասնէտէ
պուլունաճաղաը տէրքեար տըր: Ալլէ ու-
մուլթիւլաճաթ իլէ միւնթէրիլլէրի տօսթօլուն-
լար: Տիւլլէլ ի միւլթէֆիղլէ ի մէղքիւրէլ-
իշպու մուհաճտէլէր սէպէպլինտէն աշալը
հաղըրէլին մուհաճաղաընա տաճա զիյա-
տէ զայրէթլէլ պուլունաճաղաը տըր, զի-
րա պէյնլէրինտէ իթթիֆաղը թիւճաթի
հուսուլէ կէլմիշ օլան իշպու տէվլէթլէր
հէքտիկէրիլլէ պղղուշուրլար իսէ, թիճա-
րէթ ի պէյն էլ միլլէլ սէթթէտար օլարաղ
նաղալէն խայըճա գարար չէքէճէքլէր տիւր:
Իշպու թիճարէթ մուհաճտէլէրի տօլայըտան

